

PHÂN BỐ MỚI CỦA LOÀI GỪNG ĐẶC HỮU VIỆT NAM Ở KON TUM

Phạm Đoàn Quốc Vương

Trợ lý bảo tồn Tổ chức bảo tồn động vật hoang dã (WAR)

Geostachys annamensis (Tên Việt Nam là Địa sa trung bộ) là một loài đặc hữu của Việt Nam, được mô tả vào năm 1921 với mẫu vật được thu ở Đà Lạt bởi Henry Nicholas Ridley Cecil Boden Kloss (1877–1949) - một nhà động vật học (về thú và chim) người Anh trong một chuyến khảo sát tại cao nguyên Lang Biang, Đà Lạt năm 1918 và được định danh bởi Henry Nicholas Ridley (1921) thuộc phòng thực vật của bảo tàng Anh Quốc (British Museum).⁽¹⁾

Ảnh: WAR/ Phạm Đoàn Quốc Vương

Hoa *Geostachys annamensis*-Địa sa trung bộ

Geostachys annamensis là loài có căn hành mập, cứng, có bao dai. Lá to 30 x 6 cm, có lông mặt dưới lá, chót có mũi dài. Phát hoa dưới đất, cao 10-15 cm, chùm hoa tụ tán; hoa trắng ứng đỏ và có đốm tím; lá hoa tròn dài, cao 3cm, hoa nhóm 3. Quả nang, đỏ, có khía sâu.

Trước năm 2013 tất cả các mẫu vật của *Geostachys annamensis* ghi nhận được đều chỉ có nguồn gốc từ tỉnh Lâm Đồng. Ghi nhận đầu tiên về sự phân bố của loài này ngoài tỉnh Lâm Đồng là vào tháng 4 năm 2013 bởi các nhà khoa học ở Viện sinh học nhiệt đới thuộc Viện Hàn lâm Khoa học công nghệ Việt Nam và vườn thực vật Praha - CH Séc (*Trương Bá Vương, Viện Sinh học nhiệt đới; Nguyễn Hạnh, Khu BTTN Hòn Bà, Khánh Hòa*) trong chuyến khảo sát tại Khu bảo tồn thiên nhiên Hòn Bà (Khánh Hòa).

Trong chuyến khảo sát đa dạng sinh học của Tổ chức bảo tồn động vật hoang dã (WAR) vào tháng 5 năm 2014 tại xã Hiếu, huyện Kon Plong, tỉnh Kon Tum đã ghi nhận được sự phân bố của loài *Geostachys annamensis* dưới tán rừng, tại khu vực rừng lá rộng thường xanh ở độ cao 1200m (so mặt nước biển) trong thời tiết lạnh và sương mù dày. Mẫu vật đã được sưu tập và lưu giữ tại tổ chức WAR.

Cụm hoa và quả *Geostachys annamensis* - Địa sa trung bộ

Sinh cảnh ghi nhận loài *Geostachys annamensis*

Lá *Geostachys annamensis*

Như vậy, với phát hiện này đây là lần thứ 2 ghi nhận sự phân bố của loài *Geostachys annamensis* ngoài khu vực tỉnh Lâm Đồng. Vùng phân bố của loài này hiện nay được ghi nhận tại khu vực núi cao ở Kon Tum, Lâm Đồng và Hòn Bà (Khánh Hòa).

Ghi chú: (1) : Theo <http://www.vast.ac.vn/>

Tham khảo: Phạm Hoàng Hộ (Cây cỏ Việt Nam-Quyển 3, trang 439); Võ Văn Chi (Sách tra cứu tên cây cỏ Việt Nam); Danh lục thực vật Việt Nam; www.vast.ac.vn.

Phản hồi hoặc đóng góp xin liên hệ: Phạm Đoàn Quốc Vương-Trợ lý bảo tồn WAR

Email: quocvuong19862006@gmail.com hoặc info@wildlifeatrisk.org